

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH OCEN ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH

Z ETYKI W KL V

SEMESTR I

Ocena celująca:

- zna, rozumie, wyjaśnia i stosuje terminy i pojęcia: etyka, moralność, etyka opisowa, etyka normatywna, metaetyka, etyka ekologiczna, kultura, kulturoznawstwo, tradycja, obyczaj, nuda, lenistwo, egoizm, altruizm,
- zna przedmiot badań etyki, rozróżnia przedmiot badań etyki normatywnej, etyki opisowej i metaetyki, odróżnia pojęcie etyki od pojęcia moralności
- wie, że ludzie reprezentujący różne kultury mogą wyznawać różne wartości oraz przekonania moralne, wyjaśnia czym jest wielokulturowość, zna podstawowe obyczaje i tradycje wybranych krajów Europy i świata, rozumie i wyjaśnia dlaczego warto poznawać obce kultury
- rozumie i wyjaśnia zależność pomiędzy stanem naturalnego środowiska, a zdrowiem i samopoczuciem własnym, innych ludzi oraz zwierząt, definiuje pojęcie etyka ekologiczna i rozumie przedmiot jej badań, interpretuje i omawia problem: „Ziemia - czyje to królestwo?”
- wyjaśnia ideę odpowiedzialności za przyszłe pokolenia, wyjaśnia słuszność podejmowania dyskusji na temat stosunku człowieka do przyrody, analizuje własną postawę wobec przyrody, interpretuje pojęcie odpowiedzialność człowieka w odniesieniu do przyrody
- wie, jak można chronić przyrodę, podaje przykłady właściwego korzystania z dobrodziejstw przyrody, rozumie, że przyroda jest dobrem, które należy chronić i uzasadnia potrzebę ochrony przyrody
- wyjaśnia, rozumie, identyfikuje i klasyfikuje wybrane problemy etyczne współczesnego świata przedstawione w filmie animowanym „Była sobie Ziemia” – zagadnienia: bieda, pracujące kobiety, pracujące dzieci. Formułuje wnioski na temat problemów moralnych bohaterów filmu
- dokonuje namysłu nad czynnościami, jakie można wykonać zamiast leniuchowania wymienia pozytywne strony aktywnego spędzania czasu wolnego, wymienia cechy jakie powinien mieć człowiek, aby się nie nudzić, odróżnia nudę od lenistwa, podaje przykłady w jaki sposób walczyć z nudą, a w jaki z lenistwem.

Ocena bardzo dobra:

- wykazuje dobrą orientację w zagadnieniach etycznych opisanych wyżej, posiada umiejętność określania i precyzowania podanych wyżej terminów etycznych, umiejętnie stosuje argumentację etyczną w dyskusjach, rozumie istotę i zakres problematyki moralnej prezentowanej wyżej.

Ocena dobra:

- posiada wiedzę o podstawowych zagadnieniach etycznych wypisanych wyżej, rozumie problemy moralne, wykazuje aktywność podczas dyskusji, wypowiada się płynnie oraz poprawnie.

Ocena dostateczna:

- zna główne terminy etyczne wymienione wyżej, zagadnienia i problemy moralne, posługuje się językiem komunikatywnym o wysokim stopniu poprawności, mówi o wyżej wymienionych problemach w sposób uporządkowany i sensowny.

Ocena dopuszczająca:

- posiada minimum wiedzy o głównych zagadnieniach etycznych wymienionych wyżej, posługuje się językiem komunikatywnym z dopuszczonymi błędami.

Ocena niedostateczna:

- uczeń nie opanował w stopniu elementarnym wiedzy przedmiotowej, prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.

SEMESTR II**Ocena celująca:**

- zna, rozumie, wyjaśnia i stosuje terminy i pojęcia: egoizm, egocentryzm, altruizm, przyjaźń, uczciwość, wdzięczność, odpowiedzialność, wytrwałość, szacunek, poczucie bezpieczeństwa,

- rozumie i wyjaśnia różnice między egoizmem a troską o siebie, rozumie i wyjaśnia różnice między pojęciem egoizm a miłość własna, rozumie i wyjaśnia czym jest „moralność Kalego”, wyjaśnia, kto w życiu stosuje „moralność Kalego”, podaje przykłady działań egoistycznych i altruistycznych, wyjaśnia stwierdzenie: „cel uświęca środki”, „człowiek człowiekowi wilkiem”

- analizuje postawy etyczne bohaterów filmu pt. „Opowieści z Narnii”, dokonuje autorefleksji na temat własnych wartości, analizuje intencje, motywy i konsekwencje działania bohaterów

filmu, wskazuje podstawowe czynniki kształtujące zachowania moralne swoje i innych ludzi, wyjaśnia ich znaczenie i rolę.

- rozumie i wyjaśnia komu i czemu należy okazywać szacunek, wyjaśnia i wymienia jakie są korzyści z praktykowania szacunku, a jakie skutki zaniechania okazywania innym szacunku, dokonuje refleksji na temat: czy na szacunek można zapracować, jakie cechy powinna mieć osoba godna szacunku, jak należy szanować uczucia innych ludzi, w czym przejawia się szacunek, rozumie i wyjaśnia jak czuje się osoba, którą tarkuje się bez szacunku, rozumie i wyjaśnia jak czuje się osoba, której okazuje się szacunek

- wie, czym jest przyjaźń i rozumie jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka rozumie i wyjaśnia różnice między przyjaźnią i miłością, przyjaźnią i koleżeństwem, opisuje cechy i zachowania, które osłabiają przyjaźń, opisuje i wyjaśnia postawy i zachowania sprzyjające zdobyciu i utrzymaniu przyjaźni, wymienia cechy prawdziwego przyjaciela, dokonuje autorefleksji czy sam posiada takie cechy, wymienia cechy niepożądane u przyjaciela, bierze udział w dyskusji na temat: czy w przyjaźni zawsze trzeba utrzymać tajemnice, dostrzega i rozumie dwa typy tajemnic: tajemnice dobre i tajemnice złe.

Ocena bardzo dobra:

- wykazuje dobrą orientację w zagadnieniach etycznych opisanych wyżej, posiada umiejętność określania i precyzowania podanych wyżej terminów etycznych, umiejętnie stosuje argumentację etyczną w dyskusjach, rozumie istotę i zakres problematyki moralnej prezentowanej wyżej.

Ocena dobra:

- posiada wiedzę o podstawowych zagadnieniach etycznych wypisanych wyżej, rozumie problemy moralne, wykazuje aktywność podczas dyskusji, wypowiada się płynnie oraz poprawnie.

Ocena dostateczna:

- zna główne terminy etyczne wymienione wyżej, zagadnienia i problemy moralne, posługuje się językiem komunikatywnym o wysokim stopniu poprawności, mówi o wyżej wymienionych problemach w sposób uporządkowany i sensowny.

Ocena dopuszczająca:

- posiada minimum wiedzy o głównych zagadnieniach etycznych wymienionych wyżej, posługuje się językiem komunikatywnym z dopuszczonymi błędami.

Ocena niedostateczna: uczeń nie opanował w stopniu elementarnym wiedzy przedmiotowej, prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.

